

*Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie
GMINY DARŁOWO za rok 2021*

Darłowo, kwiecień 2021 r.

Spis treści

1. Cel przygotowania Analizy.	3
2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy.	3
3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	4
4. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.	8
5. Potrzeby inwestycyjne związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych. ...	11
6. Koszty obsługi systemu.	11
7. Liczba mieszkańców.	13
8. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy.	13
9. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Darłowo.	14
10. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.	16
11. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.	18
12. Podsumowanie.	19

1. Cel przygotowania Analizy.

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo za rok 2021 została sporządzona w celu realizacji zadań nałożonych na organ wykonawczy gminy poprzez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Przedmiotowa analiza ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie gospodarowania zmieszanyimi odpadami komunalnymi, odpadami zielonymi oraz pozostałościami z sortowania, a także potrzeby inwestycyjne i koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla tworzenia kompleksowego, efektywnego i samofinansującego się systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1966 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439), Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności - pkt 10): dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

W myśl art. 9tb ust. 1 ww. ustawy, na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;

- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zakres przedmiotowej analizy uwzględnia roczne sprawozdanie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2020 sporządzonym na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 ww. ustawy, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

System gospodarki odpadami na terenie gminy Darłowo jest oparty o ww. akty prawne oraz założenia zapisane w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032 wraz z załącznikiem Planem inwestycyjnym - podjętej w dniu 22 października 2020 r. Uchwałą Nr XX/240/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego

Ponadto, gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie Gminy Darłowo w roku 2021 regulowały następujące miejscowe akty prawne:

- 1) Uchwała nr XXVI.292.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Darłowo;
- 2) Uchwała nr XXVI.293.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada.2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- 3) Uchwała nr XLIV.454.2021 Rady Gminy Darłowo z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty;
- 4) Uchwała nr XXVI.295.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 5) Uchwała nr XXVI.296.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości.

3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a mieszkaniec (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Jednocześnie, gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odebranych od właścicieli

nieruchomości odpadów komunalnych. Postępowanie z odpadami musi się odbywać zgodnie z hierarchią: po pierwsze – zapobieganie powstawaniu, po drugie – ograniczanie wytwarzania, po trzecie – ponowne wykorzystywanie, po czwarte – segregowanie, aby odpady trafiły w pierwszej kolejności do odzysku i recyklingu, a na końcu dopiero do składowania!

Funkcjonujący obecnie system gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe ich zagospodarowanie ponosi Gmina. Przy tym Gmina - w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, które następnie przekazywane są do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach to na gminie spoczywa obowiązek m.in.:

- objęcia wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorowania gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanowienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmujący, co najmniej takie frakcje odpadów jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady oraz
- tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w pkt 5, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży;
- prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;

Gminy pod rygorem kar zobowiązane są również do ograniczenia masy składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz do osiągnięcia poziomów odzysku

frakcji odpadów komunalnych zawierających papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło, a także innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

System gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Darłowo obejmuje właścicieli nieruchomości w całości zamieszkałych; właścicieli nieruchomości częściowo zamieszkałych (tzw. "mieszanych"), tj. np. budynki wielolokalowe, w których oprócz lokali mieszkalnych występują lokale użytkowe, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna lub inna, a także inne budynki, gdzie zamieszkują mieszkańcy i jednocześnie prowadzona jest działalność, a także właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, jak np. hotele, pensjonaty, domki letniskowe, czy inne nieruchomości niezamieszkałe wykorzystywane na cele rekreacyjne, szkoły, przedszkola, obiekty handlowe, restauracje, kramy z pamiątkami.

Na terenie gm. Darłowo obowiązuje system pojemnikowo-workowy. Odbierający odpady wyposaża sukcesywnie wszystkie nieruchomości w pojemniki na odpady, które są oczipowane, a ich opróżnianie jest ewidencjonowane. W przypadku przekroczenia planu zakupu nowych pojemników na dany rok, wykonawca doposaża wszystkie nieruchomości w 120 l worki. Właściciele nieruchomości mają obowiązek naklejać kody kreskowe na worki z odpadami komunalnymi. Są to kody indywidualne, przypisane do danej nieruchomości.

Od 1 stycznia 2021 r. w gminie Darłowo obowiązywały nowe, wyższe opłaty za odbiór odpadów komunalnych dla właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (rozliczających się od pojemnika). Podwyżka wynikała z rosnących w naszym regionie i w całej Polsce kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów, a także z braku uregulowania rynku w tym zakresie. Przesłanki, którymi kierowały się władze gminy przy podejmowaniu decyzji dotyczącej nowych stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych odzwierciedlały ówczesną sytuację rynkową i zostały obliczone tak, aby pokryły faktyczne koszty odbioru odpadów i umożliwiły sfinansowanie prognozowanego deficytu. Ponadto, szacowany był dalszy wzrost kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach kolejnych, który uwarunkowany był w szczególności: rosnącymi kosztami obsługi firm odbierających i transportujących odpady, rosnącymi kosztami zagospodarowania odpadów na RIPOK-ach (regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych), wzrostem opłat za umieszczenie odpadów na składowisku (tzw. opłata marszałkowska), wzrostem minimalnego wynagrodzenia, skokowym wzrostem cen paliw, brakiem rynków zbytu dla surowców wtórnych, czy zwiększeniem strumienia odpadów komunalnych.

Przeprowadzona analiza finansowa i kalkulacja opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2020 r. wykazała, że obecne dochody budżetu gminy w oparciu

o obowiązujące stawki, będą niewystarczające aby pokryć koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w 2021 r. i w latach kolejnych. W celu zbilansowania się systemu niezbędna była podwyżka opłat, co miało bezpośredni związek ze zmianami prawa oraz wzrostem cen odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów.

Stawki opłat w 2021 r., a także metoda ich naliczania przedstawiała się następująco:

Nieruchomości zamieszkałe – metoda „od wody” – stawka taka sama jak w 2020 r.

- 7,00 zł miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości 21,00 zł miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- zwalnia się z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych w wysokości 1,00 zł miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- w przypadku gospodarstw domowych opłata miesięczna wyliczana na podstawie stawki, o której mowa powyżej, nie może wynosić więcej niż 7,8% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem (obnie maksymalna miesięczna kwota dla gospodarstwa domowego nie może być większa niż 149,68 zł).

Nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na której świadczone są usługi hotelarskie (hotele, pensjonaty, domki letniskowe, pola namiotowe, kempingi itp.) - metoda „od wody” stawka taka sama jak w 2020 r.

- 7,00 zł miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości 21,00 zł miesięcznie za 1 m³ zużytej wody.

Nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, inne niż nieruchomości na której świadczone są usługi hotelarskie (restauracje, sklepy, biura, szkoły, zakłady przemysłowe itp.) - metoda „od pojemnika” stawki zwiększone - dostosowane do nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie)

Stawki opłat za pojemniki (usługa odbioru jednego pojemnika)

1. o pojemności 120 l - 21,11 zł;
2. o pojemności 240 l - 42,22 zł;
3. o pojemności 360 l – 63,33 zł;
4. o pojemności 1100 l - 193,49 zł;

Podwyższone stawki opłat za pojemniki (usługa odbioru jednego pojemnika), jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości:

1. o pojemności 120 l – 63,33 zł;
2. o pojemności 240 l – 126,66 zł;
3. o pojemności 360 l – 189,99 zł;
4. o pojemności 1100 l – 580,47 zł.

Dla właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, ustalono ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok w wysokości 191,90 zł. Ustalono opłatę podwyższoną za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciele nieruchomości, o których mowa w ust. 1 nie wypełniają obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny, w wysokości 575,70 zł.

W wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej ostatecznie odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Darłowo, zajmuje się Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą Krupach. Umowa obowiązywała do końca roku 2021.

Na terenie jednostki odpady komunalne gromadzone „u źródła” i odbierane są z uwzględnieniem następujących frakcji:

- zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne / pozostałości po segregacji są odbierane co dwa tygodnie (w sezonie letnim dwa razy w tygodniu – z nieruchomości „mieszanych” i niezamieszkałych);
- odpady segregowane: papier, szkło - są odbierane raz w miesiącu;
- odpady segregowane - tworzywa sztuczne i odpady wielomateriałowe – są odbierane 2 razy w miesiącu;
- odpady ulegające biodegradacji (gł. gromadzone są w przydomowych kompostownikach lub samodzielnie oddawane na PSZOK przez właścicieli nieruchomości, u źródła odbierane są minimum raz w miesiącu).

Na terenie gminy utworzono Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczać wszelkie komunalne odpady problemowe, takie jak: zużyte baterie, przeterminowane leki oraz gruz, a także odpady zielone. Punkt zlokalizowany jest w miejscowości Krupy 72. Dodatkowo w niektórych sołectwach utworzono punkty selektywnej zbiórki odpadów (przy świetlicach, szkołach), wyposażone w pojemniki na szkło i plastik. Ponadto, dwukrotnie w ciągu roku na terenie analizowanej jednostki organizowana jest mobilna zbiórka odpadów. Wiosną i/lub jesienią mieszkańcy mogą w ten sposób oddać zużyty sprzęt elektryczny, elektronarzędzia oraz odpady wielkogabarytowe.

Szczegółowe informacje i analiza poszczególnych elementów tworzących system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo przedstawiona została w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu.

4. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Przetwarzanie to proces odzysku i unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk i unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych są związane z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do ich odzysku lub

unieszkodliwiania. Zgodnie z przepisami oraz przeprowadzonym przetargiem na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest do:

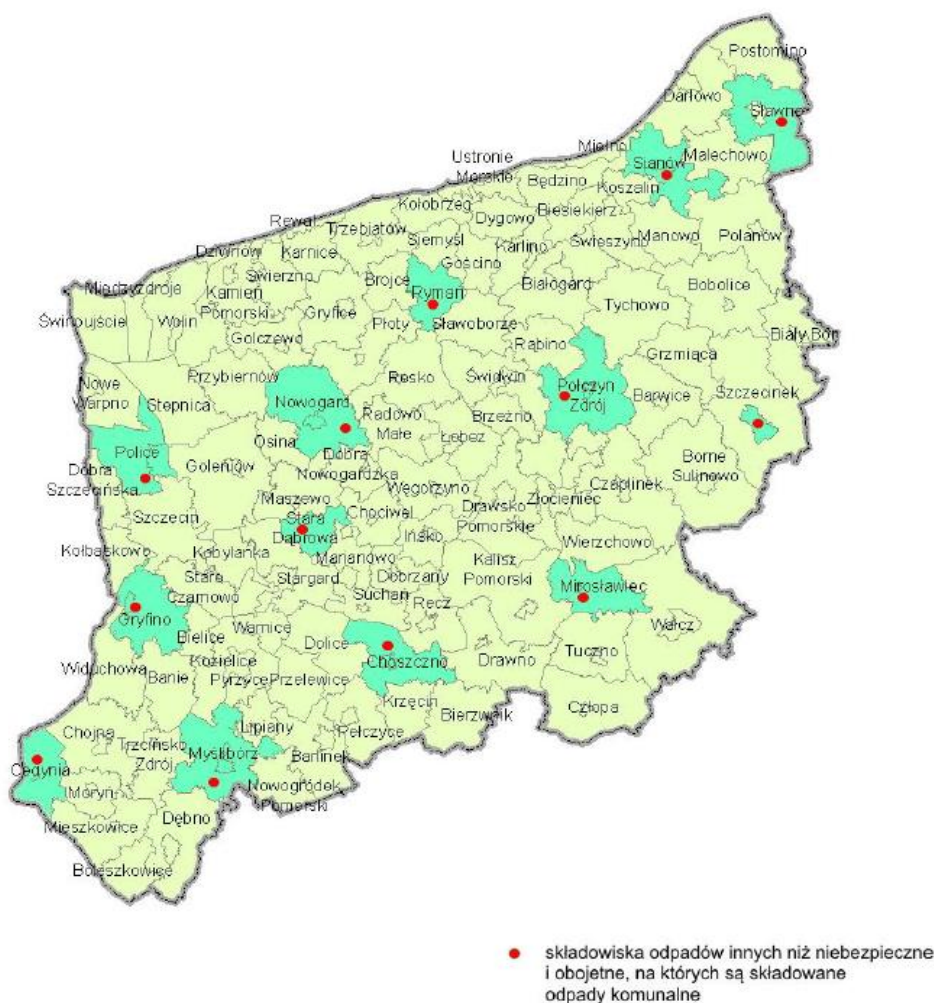
- 1) przekazania zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów;
- 2) przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach z zastrzeżeniami, że jeżeli przed przekazaniem odebranych selektywnie odpadów do instalacji odzysku i unieszkodliwiania zostały one skierowane przez podmiot odbierający odpady do przesortowania, to powstałe pozostałości z sortowania – odpad o kodzie 19 12 12, przeznaczone do składowania, muszą zostać przekazane do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych lub instalacji zastępczych.

Na terenie gminy Darłowo nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady – zgodnie z umową przekazywane były Gminnemu Zakładowi Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Krupach. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi jest określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, obszar liczący co najmniej 150 000 mieszkańców. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych jest zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:

- a) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
- c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie

krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Gmina Darłowo wchodzi w skład Koszalińskiego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi województwa zachodniopomorskiego. Zasięg terytorialny regionu oraz rozmieszczenie instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych przedstawiono na kolejnej rycinie. Instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, do której dostarczane są odpady jest Regionalny Zakład Odzysku odpadów z siedzibą przy ul. Lubuszan 80, 76-004 Sianów (zarządca składowiska: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., 75-724 Koszalin) oraz Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gwiazdowie (zarządca składowiska: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. – Sławno).

Ryc. 1.. Graficzne rozmieszczenie składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne (stan na 31.12.2018 r.) Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032.

5. Potrzeby inwestycyjne związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

W gm. Darłowo zostało spełnione ustawowe kryterium dotyczące przetworzenia wszystkich niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w instalacjach komunalnych. Moce przerobowe instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w Sianowie Gwiazdowie zapewniły ciągłe i nieprzerwane zagospodarowanie odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Darłowo, w efekcie czego, nie było potrzeby realizowania żadnych inwestycji w związku ze składowaniem, recyklingiem, czy odzyskiem odpadów komunalnych i wobec powyższego nie poniesiono żadnych kosztów w tym zakresie.

W 2021 r., nałożono nacisk na efektywność segregacji odpadów. Działaniem zmierzającym do poprawy efektywności segregacji i uatrakcyjnienia prawidłowego postępowania z odpadami był zakup kolorowych pojemników do segregacji – w pierwszej kolejności na odpady opakowaniowe wielomateriałowe (pojemnik żółty na metale i tworzywa sztuczne) oraz na odpady szklane (pojemnik zielony). Na bieżąco wszystkie nieruchomości wyposażane są również w kolorowe worki do segregacji (żółte, zielone, niebieskie i brązowe).

Ważną inwestycją zaplanowaną na kolejne lata i uzależnioną od pozyskania środków zewnętrznych będzie rozbudowa Punktu selektywnej zbiórki odpadów Komunalnych w Krupach. Inwestycja swym zakresem obejmie budowę najazdów nad kontenerami na odpady segregowane, w tym na odpady budowlane z remontów oraz na wielkogabarytowe, a także budowę dużej hali magazynowej.

6. Koszty obsługi systemu.

Koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi co do zasady powinny zostać pokryte z opłaty pobieranej od właścicieli nieruchomości. Właściciele nieruchomości są obowiązani ponosić na rzecz gminy, na terenie której są położone ich nieruchomości, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W zamian za pobraną opłatę gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pozbywanie się wszystkich rodzajów odpadów komunalnych oraz przyjmowanie odpadów przez punkty selektywnego zbierania odpadów. Opłata za gospodarowanie odpadami stanowi dochód gminy. Według art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;

- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty:

- wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
- usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Należy dodatkowo pamiętać, iż koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi to nie tylko koszty odbioru i zagospodarowania odpadów, ale również wydatki pozostałe, takie jak: koszty akcji edukacyjnych i informacyjnych z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami, obsługi administracyjnej systemu czy też utrzymania PSZOK.

Podsumowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w roku 2021
1) koszty transportu, zbierania, odzysku, unieszkodliwiania oraz utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów wyniosły: 2 966 509,44 zł;
2) koszty administracyjne systemu: 116 124,55 zł;
3) koszty zakupu pojemników na śmieci, materiałów, doposażenia: 27 392,84 zł
Razem: 3 110 026,83 zł

Tabela 1. Podsumowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2021 r.

Dochody z tytułu opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości w zamian za odbiór i zagospodarowanie wyniosły 2 876 539,80 zł. Część mieszkańców nie wniosła opłat w wyznaczonym terminie wobec czego zaległości na koniec roku 2021 r. wyniosły 287 226,92 zł. Zatem rok 2021 zakończył się deficytem w wysokości 233 487,03 zł. Uzasadniona zatem była weryfikacja stawek i podjęcie pakietu uchwał pod koniec 2021 r. dostosowujących gminny system gospodarowania odpadami do aktualnych przepisów oraz podniesienie opłat dla nieruchomości niezamieszkałych rozliczających się „od pojemnika”.

7. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców zameldowanych w gminie Darłowo na dzień 31.12.2021 r. wyniosła 7676. Ze złożonych deklaracji przez mieszkańców gminy Darłowo wynika, iż systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2021 r. zostało objętych 6210 mieszkańców, 1466 osób przebywa poza granicami gminy Darłowo lub posiadają inne miejsce zamieszkania niż zameldowania (uczniowie, studenci, osoby pracujące za granicą itp.).

Zgodnie z wytycznymi z analizy gospodarki odpadami komunalnymi za 2020 r., w której wykazano konieczność stałej kontroli poprawności przedłożonych deklaracji, w styczniu 2021 r. Wójt Gminy Darłowo rozpoczął weryfikację prognozy zużycia wody podanej w niniejszych deklaracjach (dla gospodarstw posiadających liczniki) oraz liczby osób faktycznie zamieszkujących (dla gospodarstw rozliczających się z ryczałtu). Wysłano wezwania, po których większość deklaracji została poprawiona (zwiększono prognozy zużycia wody, zwiększono liczbę osób stale zamieszkujących) w przedłożonych deklaracjach. Wszczęto również z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gdzie w większości – po stosownych wyjaśnieniach złożono prawidłową deklarację lub jej korektę. Weryfikowano również domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjne na użytek własny. Wysłano upomnienia, które skutkowały przedłożeniem stosownych deklaracji. Ponadto, na bieżąco w ciągu roku były weryfikowane nieruchomości niezamieszkałe, które rozliczają się metodą „od pojemnika”. W większości przypadków, niezwłocznie po otrzymaniu wezwania, przedkładano stosowną korektę deklaracji. Ponadto, wystawiono w ciągu roku 1107 upomnień do zapłaty oraz 75 tytułów wykonawczych. W znacznej mierze skutkowały one uregulowaniem należnych opłat przez właścicieli nieruchomości, a ściągalność za rok 2021 zamknęła się na poziomie 91%.

8. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy.

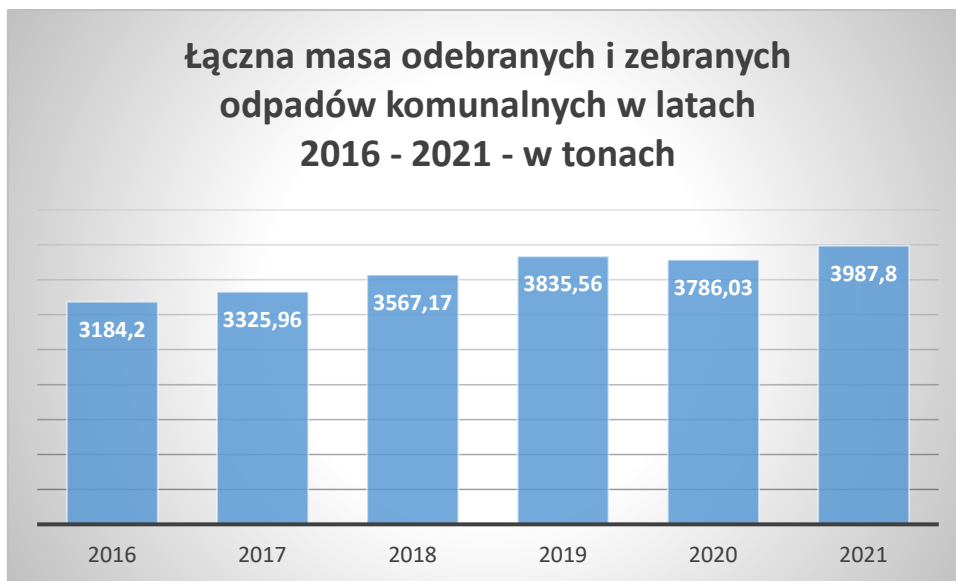
Na terenie gminy Darłowo do końca 2021 r. nie odnotowano konieczności wydania przez Wójta Gminy Darłowo decyzji administracyjnej wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

9. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Darłowo.

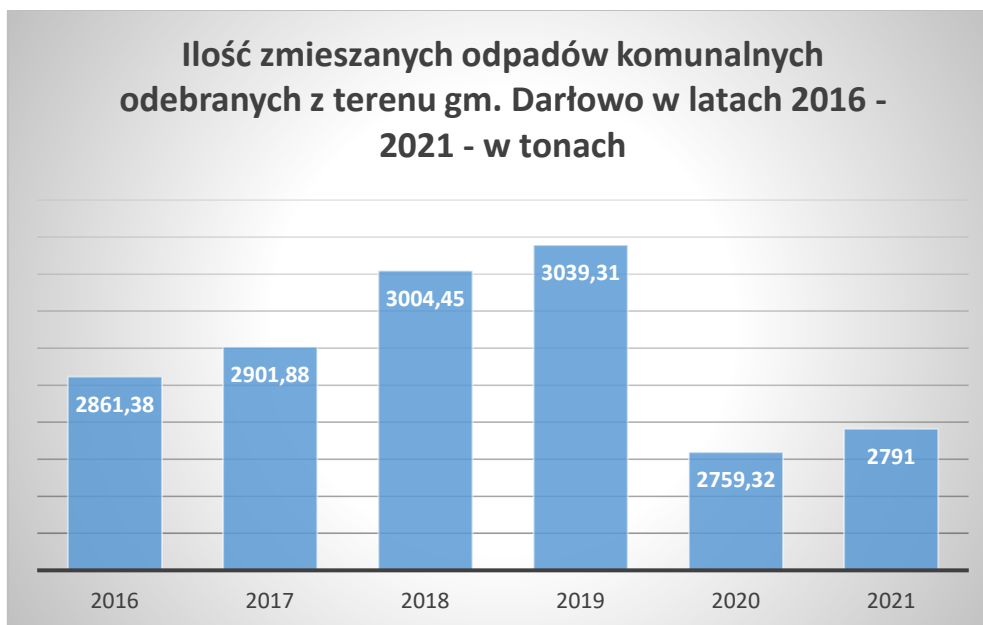
Masa odpadów wyszczególniona w poniższej tabeli została ustalona na podstawie sprawozdań za 2021 r. przedłożonych przez odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Darłowo.

Lp.	Kod i rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]
1	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	81,38
2	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	274,3
3	15 01 07 Opakowania ze szkła	383,6
4	16 01 03 Zużyte opony	6,94
5	17 01 03 Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,6
6	17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	85,7
7	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	116,42
8	20 02 03 Inne odpady nieulegające biodegradacji	71,4
9	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2791
10	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	176,46
	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]	3987,8
	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w tonach [Mg] *	3901,5
	Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych w tonach [Mg] *	86,3

Tabela 2. Masa odebranych odpadów komunalnych na terenie gm. Darłowo w 2021 r.

Schemat 1. Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w latach 2016 – 2021.

Schemat 2. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Darłowo w latach 2016-2021.

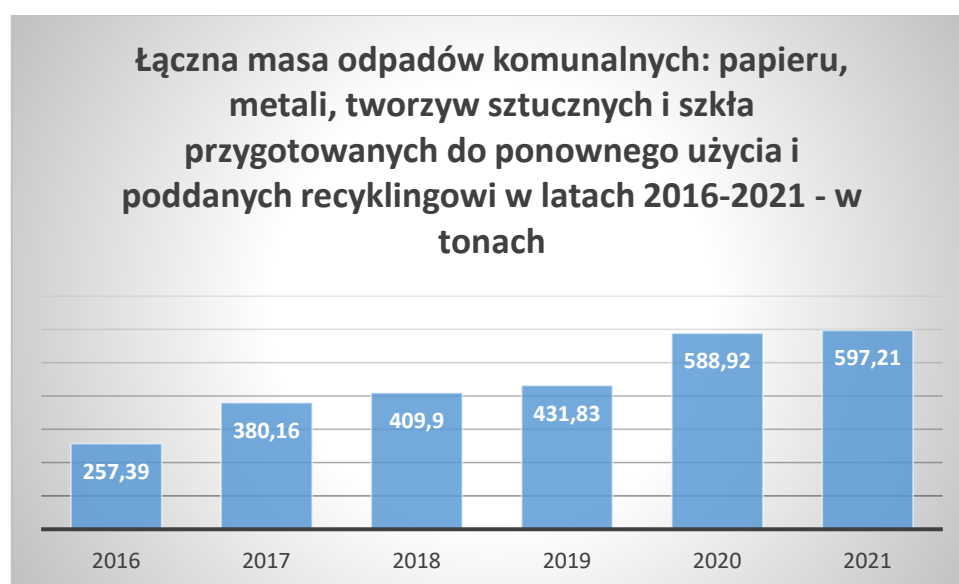
Powyższe schematy pokazują tendencję wzrostową dot. ogólnej ilości odpadów na przestrzeni lat 2016-2019, następnie nieznaczny spadek w roku 2020 oraz kolejny wzrost w 2021. Natomiast, ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Darłowo znacząco zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2019, jest niższa nawet od roku 2016. Należy podkreślić, że w latach 2016 - 2020 odpady o kodzie 20 03 01 w całości zostały poddane innym niż składowanie procesom przetwarzania.

10. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Masę odebranych odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi oraz osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania osiągnięte przez gminę Darłowo w 2021 r. przedstawiają tabele poniżej.

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa odebranych i zebranych odpadów w tonach [Mg]	Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w tonach [Mg]
1	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	85,88	85,302
2	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	0	76,886
3	15 01 04 Opakowania z metali	0	18,546
4	15 01 05 Opakowania wielomateriałowe	0	4,833
5	15 01 07 Opakowania ze szkła	383,6	402,896
6	19 12 01 Papier i tektura	0	0,456
7	19 12 02 Metale żelazne	0	0,199
8	20 01 01 Papier i tektura	0	0,016
9	20 01 40 Metale	0	2,357
10	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	116,42	5,72
	Łączna masa odebranych i zebranych odpadów w tonach [Mg]	585,9	
	Łączna masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w tonach [Mg]	597,211	

Tabela 2. Masa odebranych segregowanych odpadów komunalnych na terenie gm. Darłowo w 2021 r.

Schemat 3. Łączna masa odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w latach 2016-2021.

Dobłą tendencją jaką widać na powyższym schemacie jest wzrost ilości wyselekcjonowanych odpadów poszczególnych frakcji na przełomie lat 2016 – 2021. Jednakże osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w 2021 r. wyniósł 15,15%, a wymagany poziom to minimum 20 %. Natomiast jeżeli chodzi o poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – Gmina Darłowo osiągnęła wymagany poziom, który wyniósł w 2021 r. – 0%.

Gmina Darłowo podjęła szereg działań, które mają na celu poprawę efektywności osiągania prawidłowych poziomów recyklingu:

- było **uszczelnienie systemu poprzez włączenie do niego wszystkich nieruchomości** nałożono nacisk na intensywniejsze działania edukacyjne promujące odpowiednie postępowanie z odpadami komunalnymi. Na tablicach ogłoszeń zostały rozwieszone plakaty informujące o prawidłowym sposobie postępowania z odpadami komunalnymi, w tym prawidłowym ich segregowaniu;
- wprowadzono system identyfikacji odpadów segregowanych poprzez naklejanie kodów kreskowych;
- na stronie internetowej Urzędu Gminy Darłowo zamieszczono zakładkę dot. prawidłowej gospodarki odpadami, w tym szereg zaleceń i wytycznych dot. segregacji odpadów oraz prawidłowego postępowania z odpadami ulegającymi biodegradacji;
- wprowadzono cykl corocznej zbiórki odpadów – akcja SKOK NA PSZOK;
- umieszczono mobilne gniazda w poszczególnych miejscowościach gminnych ułatwiające selektywną zbiórkę odpadów komunalnych;
- zamieszczono artykuły w gminnym czasopiśmie „Wieści Gminne” promujące selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, szczegółowe informacje o obowiązkach mieszkańców wynikających z regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Darłowo, informacje o najczęstszych wątpliwościach związanych z prawidłową gospodarką odpadami;
- sprawowany jest nadzór nad przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne pod kątem egzekwowania selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- zakupiono kolorowe pojemniki i worki do segregacji dla wszystkich właścicieli nieruchomości objętych systemem.

Bardzo istotnym działaniem w gospodarce odpadami komunalnym na terenie gm. Darłowo, **niezamieszkałych**, na których powstają odpady (sektor gospodarczy, hotele, pensjonaty, domki letniskowe, sklepy, działalność usługowa, szkoły itp.). Za odbieraniem odpadów komunalnych z powyższych nieruchomości przemawiały następujące argumenty:

- możliwość kontrolowania strumienia wytwarzanych odpadów komunalnych;

- konieczność kontrolowania sposobu gospodarowania odpadami, w celu osiągnięcia określonych przez ustawodawcę poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, oraz ograniczenia składowania określonych frakcji odpadów;
- uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ujednoczenie zasad jego funkcjonowania;
- usprawnianie tras wywozowych przez podmioty odbierające odpady komunalne, co sprzyja optymalizacji kosztów odbioru odpadów w całej Gminie.

Mając na uwadze wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych oraz konieczność ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – wydaje się, iż najważniejszym celem na kolejne lata funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie gm. Darłowo będzie działanie na rzecz propagowania prawidłowej segregacji odpadów komunalnych na takim poziomie, aby w przyszłości w strumieniu odpadów zmieszanych znajdowała się jak najmniejsza ilość frakcji odpadów mogących być wyselekcjonowanych i powtórnie użytych. Efektywność segregacji „u źródła” musi co roku wzrastać na tyle, aby za 2035 r i za każdy kolejny rok stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych wyniósł wagowo 65 %. Jest to ambitny cel narzucony przez Unię Europejską i mający swoje odzwierciedlenie w nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie z dnia 17 grudnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 2361).

Najbardziej oczywistymi działaniami zmierzającymi do poprawy efektywności segregacji wydaje się być: intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami; zróżnicowanie stawki za odpady segregowane i niesegregowane na takim poziomie, aby uatrakcyjnić ekonomicznie segregację odpadów „u źródła” – proponowane zróżnicowanie 1:3; modernizacja i rozbudowa PSZOK w Krupach, a także rozpropagowanie korzyści z dostarczania do niego selektywnie zebranych odpadów; wyposażenie w kolejne, kolorowe pojemniki do segregacji - również nieruchomości niezamieszkałe.

11. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Odpady wytworzone na terenie Gminy Darłowo nie zostały przekazane do termicznego przekształcania w 2021 r.

12. Podsumowanie.

W kolejnej tabeli przedstawiono wady i problemy w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo oraz proponowane działania naprawcze.

Wady	Działania naprawcze
Niewystarczający poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.	Należy podjąć działania mające na celu wzrost ilości odpadów poddanych recyklingowi tak aby stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych wyniósł wagowo 65 %. Należy przeprowadzić kampanię edukacyjną; propagowanie zalet segregacji i korzystania z PSZOK. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej dot. zasad funkcjonowania PSZOK. Ułatwianie segregacji „u źródła” poprzez zakup i przekazanie kolorowych pojemników do segregacji, częstszy odbiór odpadów segregowanych. Modernizacja i budowa nowego PSZOK w Krupach.
Stosunkowo wysoki udział zmieszanych odpadów komunalnych w ogólnej ilości odebranych odpadów komunalnych (na tle innych samorządów w kraju).	Wymagana jest poprawa stanu aktualnego w dwóch aspektach. Po pierwsze należy wzmocnić selektywną zbiórkę odpadów bezpośrednio na terenie nieruchomości. Jednocześnie należy poprawić efektywność przetwarzania odpadów komunalnych w instalacjach przetwarzania odpadów, tak by z ogólnej ilości odpadów komunalnych trafiających do instalacji wysegregować maksymalnie dużą ilość surowców. Masa odpadów uzyskanych w ten sposób może być wliczona do poziomu recyklingu surowców, jak również zmniejszyć ilość odpadów kierowanych do składowania.
Nieznaczne ilości odpadów problemowych odbieranych z terenu analizowanej jednostki. Może to świadczyć o nieprawidłowym zagospodarowaniu wymienionych odpadów.	Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania z odpadami problemowymi. Wskazane jest wprowadzenie objazdowej zbiórki odpadów problemowych co najmniej dwukrotnie w ciągu roku.
Wzrost kosztów zagospodarowania odpadów – zagrożenie brakiem samofinansowania się systemu.	Przeprowadzenie analizy możliwości bilansowania się systemu gospodarki odpadami. Wykonanie prognozy deficytu na 2022 r. i wprowadzenie korekty stawek.

Tabela 4. Wady systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo oraz proponowane działania naprawcze.

Metodami zapobiegania powstawania odpadów, wymienionymi w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, koniecznymi do zastosowania również w gm. Darłowo, są głównie następujące działania:

- powtórne użycie, w przypadku odpadów komunalnych innych niż odpady żywności i odpady ulegające biodegradacji;
- ilościowe unikanie wytwarzania odpadów;
- tworzenie punktów ponownego użycia umożliwiających wymianę rzeczy używanych, między innymi przy PSZOK. Punkty takie powinny dawać możliwość pozostawienia sprawnych, a już niepotrzebnych, na przykład urządzeń domowych i pobrania innych użytecznych rzeczy;
- tworzenie punktów napraw rzeczy oraz produktów, które właściciele chcieliby w dalszym ciągu użytkować, lub przekazać po naprawie zainteresowanym;
- organizowanie giełd wymiany różnych rzeczy, w tym w szczególności urządzeń domowych, ubrań i obuwia;
- tworzenie banków żywności gromadzących i dystrybuujących dla osób potrzebujących żywność o krótkim czasie pozostającym do upływu terminu ich przydatności do spożycia, wykorzystywanie odpadów żywności niezdatnej dla ludzi do innych celów;
- edukację w zakresie zasad zapobiegania powstawania odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji.

Zgodnie z założeniami ustawy utrzymani czystości i porządku w gminach system gospodarki odpadami komunalnym ma być systemem samofinansującym. Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach „z pobranych opłat gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty: odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługi administracyjnej systemu oraz edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi”. W związku z powyższym w celu zapewnienia środków na jego prawidłowe funkcjonowanie konieczne jest pobieranie takiej opłaty od mieszkańców, ale i od pozostałych kontrahentów objętych systemem gospodarowania odpadami (tj.: właściciele nieruchomości niezamieszkałych, „mieszanych”, czy domków letniskowych) aby wystarczyła ona na realizację całości zadania, którym została obciążona gmina. Deficyt w 2021 r. to efekt wzrostu kosztów gospodarowania odpadami w wielu aspektach. Przede wszystkim to wzrost opłat za korzystanie ze środowiska, wzrost kosztów zagospodarowania odpadów (ceny na Regionalnych Instalacjach Przetwarzania

Odpadów Komunalnych - RIPOK-ach), a także sukcesywnie zwiększająca się ilość odpadów zmieszanych w porównaniu do lat ubiegłych.

Mając na uwadze powyższe, ww. działania naprawcze, w tym zalecenia dot. analizy możliwości samofinansowania się systemu oraz metody zapobiegania powstawania odpadów wydają się być konieczne do wdrożenia w jak najszybszym terminie.